

Izabela Jarosińska

"Sonety pełtewne" czyli walka z romantyczną konwencją, Anna Opacka, "Pamiętnik Literacki" R. 63 (1972) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 16/48, 165

1973

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) OPACKA Anna: "Sonety pełtewne" - walka z romantyczną konwencją. "Pamiętnik Literacki" R.63:1972 z.4 s.45-86.

Punktem wyjścia artykułu jest stwierdzenie, że "Sonety krymskie" stały się wzorcem i patronem bardzo szybko skonwencjonalizowanej poetyki sonetomanii. Stąd przy analizie "Sonetów pełtewnych" Józefa Dunina-Borkowskiego autorka stale podkreśla, że odwołują się one właśnie do pomickiewiczowskiej konwencji sonetu, a nie do Mickiewicza. Sonety Borkowskiego kompromitują tę skonwencjonalizowaną poetykę (zwłaszcza w zakresie tzw. opisów pejzażowych), lecz jednocześnie przynoszą nową propozycję poetycką: elementy natury są tu zastąpione przez panoramę socjologiczną, opisaną językiem potocznym, wywodzącym się z XVIII-wiecznej satyry. W ten sposób Borkowski "zrewolucjonizował" gatunek, odbierając mu "poetykę zachwyту".

BP/48/21

I.J.

(II) ZAKRZEWSKI Bogdan: Czyja lirenka? "Pamiętnik Literacki" R.63:1972 z.4 s.117-141.

Autor podejmuje problem autorstwa 232 wierszy z tomu "Piosenki wiejskie dla ochronek" (1862), przez długi czas przypisywanych Teofilowi Lenartowiczowi, gdy tymczasem na tom ten składały się, opracowane przez Edmunda Bojanowskiego, utwory anonimowe o ludowej proveniencji bądź teksty poetów minorum gentium. Stwierdzenie autora oparte jest m.in. na informacjach zawartych w rękopisie dzienników Bojanowskiego, wczesnych recenzjach tomu oraz na porównaniach wybranych tekstów z ludowymi wzorami. W zakończeniu autor ukazuje konsekwencje filologiczne i interpretacyjne przypisywania Lenartowiczowi cudzych tekstów.

BP/48/22

A.K.